

Фінансові плани засновані на вивченні, аналізі та оцінці основних факторів, на основі яких вибирається стратегія. Фінансові плани працюють з урахуванням характеру і суті стратегії, вже реалізованої підприємством, в результаті аналізу бізнес-портфеля.

ДЕРЖАВНЕ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ

*Івасенко К.І., здобувач вищої освіти,
[K.Ivasenko FIT 1 21 B d@knute.edu.ua](mailto:K.Ivasenko_FIT_1_21_B_d@knute.edu.ua)*

*Науковий керівник: Лазоренко В.В., кандидат економічних наук
Державний торговельно-економічний університет*

Розвиток бізнесу відіграє важливу роль у економічному зростанні будь-якої країни. Діяльність підприємств призводить до значних податкових надходжень в бюджет, створення робочих місць та сприяє формуванню значної частки у загальному обсязі виробництва.

За інформацією Світового банку, з лютого 2022 року до червня 2023 року лише 4% українських підприємств повністю зупинили роботу, а 80% отримали збитки, але змогли втриматися [1].

У сучасних умовах, особливо в період воєнного стану, бізнес відіграє ключову роль у забезпеченні економічної безпеки країни. Тому одним із основних завдань уряду України є створення сприятливих умов для розвитку підприємництва, незалежно від його масштабу та форми власності.

Державна підтримка підприємництва спрямована на вирішення проблем, з якими стикаються підприємства, та сприяє швидкій адаптації до змін.

Державна підтримка бізнесу означає, в основному, усвідомлене регулювання діяльності підприємств з боку держави. Це включає в себе активне формування різноманітних інструментів, наданих державними структурами для підтримки бізнесу, які можуть бути як прямими, так і опосередкованими.

Ці інструменти включають стимули, використання різних матеріальних, фінансових та інших ресурсів для користі суб'єктів підприємництва.

Аналізуючи поточний стан державного стимулювання розвитку бізнесу можна виокремити урядовий проєкт «єРобота», який запроваджено в Україні за допомогою урядового порталу Дія.

Бізнес у 2022 році. Проєкт спрямований на підтримку українських підприємців у створенні та розвитку бізнесу. Учасники

програми, які отримали гранти, розпочали сплату податків, частково повертаючи інвестовані кошти до державного бюджету. За час роботи програми Україна вклала близько 4,4 мільярда гривень у підтримку малого й середнього бізнесу.

На жовтень 2023 року приблизно вісім тисяч підприємців отримали гранти від держави, що сприяло створенню майже 30 тисяч робочих місць [2].

Економічна міцність нашої країни значною мірою залежить від тих, хто сплачує податки, працюючи сьогодні. Відповідно до Закону України, були внесені зміни у порядок сплати єдиного соціального внеску (ЄСВ) для фізичних осіб, які здійснюють підприємницьку діяльність. Ці зміни передбачають тимчасову можливість для фізичних осіб-підприємців, включаючи тих, хто сплачує єдиний податок, а також осіб, які займаються незалежною професійною діяльністю (наприклад, адвокати, нотаріуси та інші), не нараховувати, не розраховувати та не сплачувати ЄСВ за себе [3]. Зміни в податковій системі надають підприємствам можливість економити кошти, які можуть бути використані для розвитку їх діяльності.

Важливо, щоб суб'єкти підприємництва підтримували економіку країни та, де це можливо, добровільно сплачували податки, щоб забезпечити потреби держави.

Податкова система для бізнесу орієнтується на посилення економічної діяльності у сучасних умовах, а також на поповнення державного та місцевих бюджетів через податкові внески від підприємств.

За даними ДП НАІС в Україні все ще відкривається більше нових ФОПів, аніж закривається. Станом на початок осені, в Україні офіційно працюють 2 052 326 ФОПів. Попри повномасштабну війну, кількість малих та середніх бізнесів зростає та навіть б'є «довоєнні» рекорди [4]. Динаміка реєстрації ФОП відображена на рисунку 1.

В непростих умовах сьогодення важливо, щоб уряд працював над програмами фінансової підтримки для стимулювання та розвитку бізнесу. Одним із способів надання підтримки є реалізація програм кредитування для підприємств.

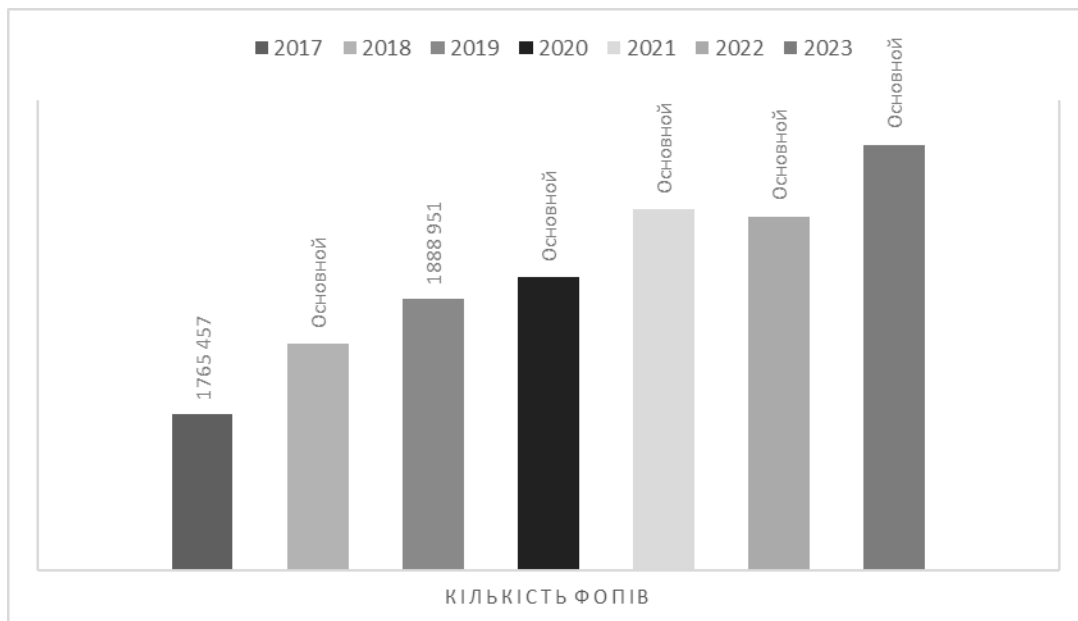

Рисунок 1 — Кількість зареєстрованих ФОП в Україні впродовж 2018-2023 років (складено автором на основі даних [5] та [6])

Держава може сприяти отриманню кредитів підприємств двома шляхами. Перший - це створення спеціальних державних установ або неприбуткових організацій, які надають кредити та фінансування підприємствам. Умови цих кредитів (включаючи можливість отримання безвідсоткових кредитів) можуть варіюватися залежно від різних факторів, таких як вік підприємства, його вид діяльності, місце розташування тощо. Це дає змогу створити сприятливі умови для нових компаній, підприємств у конкретній галузі або з метою розвитку певних місцевих ресурсів, узгоджуючи це з загальнонаціональною стратегією економічного розвитку. Другим варіантом є державне сприяння розвитку кредитних відносин між бізнесом та комерційними банками [7]. За час дії воєнного стану в Україні у межах державної програми "Доступні кредити 5-7-9%" укладено 40 851 кредитний договір на загальну суму 159,8 млрд грн. Найчастіше кредити беруть на антивоєнні цілі та сільське господарство [8].

Розвиток підприємництва українського бізнесу грає ключову роль у підтримці економічної стійкості та забезпеченні безпеки країни, особливо в умовах воєнного конфлікту. Державна підтримка через програми кредитування, створення спеціальних установ та регулювання податкових процедур є інструментами, що сприяють не лише утриманню бізнесу під час війни, а й його подальшому розвитку. Програми, які спрямовані на стимулювання бізнесу та підтримку підприємництва, вже показали успішні результати у

створенні робочих місць та збільшенні обсягів виробництва. Варто продовжувати сприяти бізнесові, надаючи доступ до фінансування та створюючи сприятливі умови для росту підприємств, що є ключовим фактором для економічного зростання та стабільності країни, навіть в складних умовах.

Література.

1. Шевчук С. Бізнес, соцвиплати, рівень бідності. У Світовому банку назвали деякі цифри з нового дослідження по Україні – Forbes.ua. *Forbes.ua / Бізнес, мільярдери, новини, фінанси, інвестиції, компанії.* URL: <https://forbes.ua/news/biznes-sotsviplati-riven-bidnosti-u-svitovomu-banku-nazvali-deyaki-tsifri-z-novogo-doslidzhennya-po-ukraini-21062023-14332> (дата звернення: 13.11.2023).
2. «Робота: 8 000 підприємців отримали гранти від держави для розвитку бізнесу на 4,4 млрд грн | Міністерство економіки України. *Just a moment...* URL: <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=428a2762-6f78-4e8a-a189-b683991b0936&title=Robota-8-000-Pidprintsiv> (дата звернення: 13.11.2023).
3. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text> (дата звернення: 13.11.2023).
4. Opendatabot. Фопономіка під час великої війни: кількість фопів в Україні сягла за 2 млн – Опендатабот. Опендатабот. URL: <https://opendatabot.ua/analytics/foponomics-2023> (дата звернення: 13.11.2023).
5. З початку 2023 року підприємці сплатили до бюджету 15,2 млрд грн єдиного податку. *tax.gov.ua.* URL: <https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/685975.html> (дата звернення: 13.11.2023).
6. Кількість фізичних осіб-підприємців в Україні перевищила довоєнні показники, - Надія Бігун | Міністерство економіки України. *Just a moment...* URL: <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=abfd1bee-a234-4832-8995-15f328a061c4&title=KilkistFizichnikh> (дата звернення: 13.11.2023).
7. Мельник, Т. Ю. (2022). Державна підтримка та стимулювання розвитку бізнесу в Україні під час дії воєнного стану. *Економіка, управління та адміністрування*, (2(100), 3–11. [https://doi.org/10.26642/ema-2022-2\(100\)-3-11](https://doi.org/10.26642/ema-2022-2(100)-3-11)
8. Скільки кредитів отримав бізнес за час війни?. «Дебет-Кредит» - Бухгалтерські новини. URL: <https://news.dtki.ua/society/economics/86947-skilki-kreditiv-otrimav-biznes-za-cas-viini> (дата звернення: 13.11.2023).